

STUKKIES

EN BROKKIES

ODDS AND

ENDS

KELLNERSTRAAT 31

Op 8 en 9 Februarie 1983 het mev. Nerina Walters, kultuurhistorikus van die Transvaalse Provinsiale Museumdiens, 'n besoek aan die Nasionale Museum gebring om te kom raadgee oor die huis te Kellnerstraat 31. Die woonhuis, met sy eenvoudige Victoriaanse styleienskappe, is in die laat-Republikeinse tydperk gebou en word deur die Nasionale Museum gerestoureer en as huismuseum ingerig.

Mev. Walters is 'n kenner op die gebied van Victoriaanse meubels en -versierings en sal behulpsaam wees met die meubilering van die huis. Sy was reeds behulpsaam met die omskepping van twee ander historiese huise as huismuseums, te wete "Belhaven" 'n laat Victoriaanse huis in Barberton, en "Alenglade", 'n huis uit die vroeë twintigerjare van hierdie eeu wat aan die mynbestuurder van Pelgrimsrust behoort het.

Mev. Walters

BIRD ATLAS OF THE ORANGE FREE STATE VOËLATLAS VIR DIE ORANJE-VRYSTAAT

In 1983 a Bird Atlas project will be started in the Orange Free State and it will run for approximately five years. Mr. R.A. Earlé, Ornithologist at the National Museum, will co-ordinate the project and all bird-watchers in the province are invited to participate. A check-list containing all bird species likely to occur in the Free State has been drawn up and these will be distributed to all those interested, together with information about the project. The success of the project will largely depend on the number of participants. So if you feel like a bit of worthwhile bird-watching, even if it only means ticking off the bird species you see in your garden each month, just send your name and address to:

O.F.S. Bird Atlas Project
National Museum
P.O. Box 266
BLOEMFONTEIN
9300

O.V.S. Voëlatlas-projek
Nasionale Museum
Posbus 266
BLOEMFONTEIN
9300

All information about the project as well as lists will be mailed to you. Please indicate whether you would like to receive English or Afrikaans correspondence and check-lists.

RESTOURASIESIMPOSIUM

Gedurende die week van 11 tot 15 Oktober 1982 het mnr. J.J. Oberholzer, direkteur van die Nasionale Museum, as voorsitter opgetree tydens 'n restourasiesimposium te Potchefstroom. Hierdie simposium is bygewoon deur verteenwoordigers van nasionale bewaringsorganisasies, lede van die Suider-Afrikaanse Museumvereniging, provinsiale museumdienste, individuele museums, staatsdepartemente, universiteite en argitekte betrokke by restourasie. Die Nasionale Museum is deur mnre. J. Haasbroek (historikus), D.A. van der Bank (historikus) en P.S. van der Merwe (senior tegnikus) verteenwoordig.

Aangesien bewaring in Suid-Afrika nog betreklik jonk is, bestaan daar gevaar dat waardevolle strukture deur onoordeelkundige restourasie onherroeplik beskadig of vernietig kan word. Daarom is tydens die simposium besluit om aan die hand van die referate wat gelewer is, breë riglyne vir restourasie op te stel en onder die aandag te bring van alle persone en organisasies wat op een of ander wyse daarby betrokke is. Hierdie riglyne sal ook 'n waarskuwing bevat teen oorrestourasie en mooimakery waarmee 'n vals beeld van die verlede geskep kan word.

COMPUTER SEMINAR

The Computer Group of the Southern African Museums Association (SAMA) recently presented a computer seminar which was hosted by the Department of Geology of the University of the Witwatersrand. This seminar was attended by more than sixty delegates representing various museums, universities, the Transvaal provincial administration, as well as the private sector. Four staff members of the National Museum, Messrs J.H. van Wyk, J. Watson, B. Rubidge and E. du Pisani were present. Matters that were discussed included 'Museum information and its needs', 'Biological data recording', 'Humanities data recording', 'Basics of computers', 'Museum documentation problems', and 'The research use of computers'.

PRAKTIKUM

is 'n reeks artikels wat spesiaal vir Biologie-leerlinge en -studente geskryf word. Dit bevat praktiese inligting oor die versameling van plante en diere en die verwerking van biologiese monsters, asmede eenvoudige eksperimente wat uitgevoer kan word.

Die volgende PRAKTIKUMS kan bestel word van: Die Bibliotekaresse, Nasionale Museum, Posbus 266, Bloemfontein 9300, teen R1,00 per eksemplaar (posgeld ingesluit).

Nr. 1. VAN HEERDEN, J., *Basiese tegnieke in die Biologie-Klasmuseum*. (16pp).

Nr. 2. VAN HEERDEN, J., *Die versameling van ongewerweldede diere (insekte uitgesonderd)*. (12pp).

Nr. 3. STRYDOM, A., *Die versameling van insekte*. (28pp).

Nr. 4. LOUW, S., *Eenvoudige sleutel vir die identifikasie van ongewerweldede diere*. (24pp).

Nr. 5. LYNCH, C.D., *Die versameling van werwel-diere*. (24pp).

Nr. 6. ENGELBRECHT, C.M., *Die inbed van biologiese materiaal in kunshars*. (28pp).

Nr. 7. LYNCH, C.D., *Die preparering van soogdier- en voëlstudievelle en die skoonmaak van skedels en skelette*. (28pp).

Praktikum word geset, gedruk en uitgegee deur die Nasionale Museum, Aliwalstraat, Bloemfontein.

FORUMLESING 82

Prof. Jan Gilomee, Voorsitter van die Vereniging vir die Beskerming van die Omgewing, het die jaarlikse prestige-lesing van die Nasionale Museum op 15 November 1982 gelewer.

Nadat hy 'n oorsig van die huidige stand van omgewingsbewaring gelewer het, het hy die volgende mikpunte gestel vir 'n program van omgewingsbewaring:

1. Die behoud van organiese verskeidenheid in die natuur deur doelbewuste pogings om te verhoed dat enige plant- of diersoort as gevolg van menslike optrede uitsterf. Hierdeur word die interessantheid van die natuur behou, die ekologiese wisselwerkings in stand gehou asook die bronne van erflike materiaal waaruit nuttige variëteite in die toekoms geteel kan word.
2. Die behoud van kulturele verskeidenheid, dit wil sê voorbeelde van mensgemaakte items, soos interessante geboue en mooi straatfronte uit verskillende tydperke — dus dié dinge wat die verhaal van Suid-Afrika se geskiedenis vertel.
3. Die behoud van natuurlike hulpbronne en prosesse wat lewe onderhou, hulpbronne soos produktiewe landbougrond en prosesse, soos waterinfiltrasie in die grond.
4. Die benutting van lewende hulpbronne, soos vis, wild en woude, op 'n basis van volgehoue opbrengs.
5. Inagneming van die ekologiese implikasies tydens alle stadiums van die uitvoer van ontwikkelingsprojekte.
6. 'n Onderwysstelsel waarin 'n verantwoordelikeheidsin teenoor en kennis van die omgewing voortdurend by leerlinge ingeskerp word.
7. Die beskikbaarstelling van fondse om die soneringsfoute van die verlede reg te stel en om eienaars te vergoed wanneer hulle grond of geboue met die oog op bewaring eerder as die grootste finansiële gewin, ontwikkel word.
8. Laastens, maar nie die minste nie — want dit is die wortel van die kwaad — die stabilisering van bevolkingsgetalle.

ROKKIES MOES HUL DRA

Die twee Krynaauw-seuntjies het aan die begin van hierdie eeu saam met hulle moeder, 'n geskeide onderwyseres uit die Kaap, na Bloemfontein gekom. Alhoewel hulle bekende kwajongens was, het sy hulle altyd as meisies aangetrek, totdat hulle hierteen in opstand gekom het. As kompromis is hulle toegelaat om Skotse rokkies te dra.

VELDGIDS VIR DIE SLANGE VAN DIE ORANJE-VRYSTAAT

Die woord *SLANG* word algemeen gekoppel aan die gedagte van dodelik *GIFTIG*. Weens 'n paar giftige slange word die potensiele gevaar wat slange vir die mens inhou heeltemal oorbeklemtoon. Ses en dertig verskillende slangspesies en sub-spesies word in die Vrystaat aangetref, waarvan 16 *nie-giftig*, 10 *semi-giftig* en 10 *giftig* is. Van die laasgenoemde *giftiges* is daar inwerklikheid net 3 spesies wat gewoonlik raakgehoop word en 'n werklike gevaar vir die mens inhou.

In die lig van algemene onkunde by die publiek omtrent slange, en dan veral die identifikasie van slange, het die Herpetologie Afdeling begin met die saamstel van 'n volkleur veldgids oor Vrystaatse slange. So 'n veldgids sal hopelik aanleiding gee tot 'n meer bewaringsbewuste publiek, veral gedurende die somermaande, wanneer baie slange sonder rede gedood word.

Enige belangstellendes met inligting oor slange van die Vrystaat wat moontlik bruikbaar vir so 'n veldgids mag wees, moet asseblief met mnr J.H. van Wyk by die Nasionale Museum in verbinding tree.

Die Gestreepte Skaapsteker (*Psammophylax tritaeniatus*) is een van die semi-giftige slange in die Oranje-Vrystaat.